

REMBRANDTOVA TRAMVAJ Kubismus, tradice a „jiné“ umění

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“, Pražská 13, Plzeň
10. 6. – 13. 9. 2015

Výstava sleduje prostřednictvím konfrontací širokou inspirační základnu, z níž kubističtí architekti, sochaři a malíři čerpali myšlenkové a tvůrčí podněty. Šlo o nejrůznější projevy evropských i mimoevropských kultur z odlišných časových období: od starověku přes středověk a novověk až k modernímu francouzskému umění, reprezentovanému Paulem Cézannem, André Derainem nebo Pablom Picassem.

Charakteristickým rysem modernismu je jeho úzký vztah k tradici. V Čechách se tato skutečnost výrazně projevila před první světovou válkou u tvůrců okruhu Skupiny výtvarných umělců, spjaté s kubismem. Průkopníci tohoto stylu – malíři **Emil Filla**, **Vincenc Beneš**, **Josef Čapek**, **Antonín Procházka**, sochař **Otto Gutfreund**, architekti **Pavel Janák**, **Josef Gočár**, **Josef Chochol**, **Vlastislav Hofman** a další – využívali širokou inspirační základnu, z níž čerpali myšlenkové a tvůrčí podněty. Rozsah jejich zájmů, dokumentovaných v letech 1911–1914 skupinovým časopisem *Umělecký měsíčník* a skupinovými výstavami, zahrnoval nejrůznější evropské i mimoevropské kultury z odlišných časových období: od starověku přes středověk a novověk až k modernímu francouzskému umění, reprezentovanému **Paulem Cézannem**, **André Derainem** nebo **Pablom Picassem**. Jednotlivé příklady, které výstava sleduje prostřednictvím konfrontací, podporovaly řešení konkrétních problémů, spjatých zejména s otázkou formy, a zároveň posilovaly legitimitu moderního výrazu, protože ho pevně svazovaly s historickou tradicí.

Název *Rembrandtova tramvaj*, který byl pro výstavu zvolen, není futuristickou ani dadaistickou slovní hříčkou, ale metaforickým vyjádřením problematičnosti mapovaného tématu. Spojení jména uznávaného starého mistra s moderním dopravním prostředkem, který zachytil na svém obraze Vincenc Beneš a jímž ruští avantgardisté v roce 1915 pojmenovali svou výstavu, obsahuje určitý paradox, který chtě nechtě při úvahách nad vztahem kubismu jako dobově nejaktuálnějšího, kontroverzně přijímaného proudu a starších stylových i nestylových projevů vyvstává.

Z českých historiků umění se dotýcnými otázkami dosud nejpodrobněji zabýval Vojtěch Lahoda. V současné době slaví významné životní výročí, k němuž je věnována tato výstava. Jejimi autory jsou odborníci z Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i., kde Lahoda působí jako ředitel.

Napodobitel Willema Claesz. Hedy
Zátíší s převrácenou číší a sklenicemi
polovina 17. století
Národní galerie v Praze

Emil Filla
Zátíší s košíkem vajec
1925
Západočeská galerie v Plzni

Bohumil Kubišta
Zátíší s vazami
1911
Západočeská galerie v Plzni

PUBLIKACE

K výstavě vychází stejnojmenná publikace, připravená rovněž týmem historiků umění z jubilentovy domovské instituce. Vedle odborníků na modernismus a avantgardu se na ní podíleli také medievisté a badatelé zaměřeni na raný novověk, zkoumající kubistické inspirace z hlediska starého umění. Díky vzájemné spolupráci obou táborů kniha otevírá bohatou škálu neotřelých přístupů ke kubismu a jeho vzbábám ke kulturám jiných dob a jiných kontinentů. Autoři jednotlivých příspěvků jsou Klára Benešová, Beket Bukovinská, Lenka Bydžovská, Ivo Hlobil, Jan Chlíbaec, Lubomír Konečný, Pavla Machalíková, Mahulena Nešlehová, Taťána Petrasová, Milada Studničková, Rostislav Švácha a Tomáš Winter.

REALIZAČNÍ TÝM

Koncepce výstavy: Tomáš Winter, Lenka Bydžovská, Pavla Machalíková a Taťána Petrasová
Kurátorky: Ivana Jonáková, Petra Kočová
Grafické řešení: Tereza Hejmová
Jazyková redakce textů: Lenka Jindrová
Instalace: Jan Jirka, Miroslav Tázler
Řezaná grafika: Jakub Čermák
Doprovodné programy: Jiří Hlobil, Iveta Řežábková, Marcela Štýbrová

DÍLA NA VÝSTAVU ZAPŮJČILI:

COLLETT | Prague, Munich
Galerie Benedikta Rejta v Lounech
Galerie výtvarného umění v Chebu
Moravská galerie v Brně
Muzeum hlavního města Prahy
Národní galerie v Praze
Národní muzeum – Historické muzeum
Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur
Památník národního písemnictví
Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.
Západočeská galerie v Plzni
a soukromí sběratelé

Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Národní galerií v Praze a Ústavem dějin umění AV ČR, v. v. i.

Publikaci vydaly Západočeská galerie v Plzni, příspěvková organizace, a Artefactum, nakladatelství Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i. v roce 2015.

Věnováno Vojtěchu Lahodovi.

Komentované prohlídky s autory výstavy

30. 6. v 17 hodin, výstavou provází Pavla Machalíková (Ústav dějin umění AV ČR)
28. 7. v 17 hodin, výstavou provází Taťána Petrasová (Ústav dějin umění AV ČR)
1. 9. v 17 hodin, výstavou provází Tomáš Winter (Ústav dějin umění AV ČR)

Komentovaná prohlídka s ředitelem Ústavu dějin umění AV ČR Vojtěchem Lahodou: 10. 9. v 17 hodin

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

www.zpc-galerie.cz

REPRODUKCE V TISKOVÉ KVALITĚ

<http://194.213.63.34/qptrzvc/1434663322.zip>

KONTAKT PRO MÉDIA: **Eva Reitspiesová**
Tisková mluvčí ZČG
Tel. 377 908 514, mobil 731 474 266, e-mail: reitspiesova@zpc-galerie.cz